

Nader ecologisch onderzoek

Herontwikkeling De Bettekamp

Varsseveld

Azora

Nader ecologisch onderzoek

Herontwikkeling De Bettekamp

Varsseveld

Opdrachtgever: Azora

Projectnummer: 3632.01

Datum: 13-09-2022

Projectleider en rapporteur: Jur Metselaar

Autorisatie: Jesse van Dijk

Opdrachtnemer: Buro Ontwerp & Omgeving
Velperweg 157
6824 MB Arnhem
Postbus 2033
6802 CA Arnhem
info@ontwerpenomgeving.nl
www.ontwerpenomgeving.nl

INHOUD

Pagina

1	INLEIDING	3
2	PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN	4
2.1	Beschrijving projectgebied	4
2.2	Algemene constatering	4
2.3	Geplande werkzaamheden	5
3	RESULTATEN QUICKSCAN	6
3.1	Gebouw- en boombewonende vleermuizen	6
3.2	Kleine marterachtigen	6
3.3	Gierzwaluw	7
3.4	Huismus	7
3.5	Algemene soorten	7
4	ONDERZOEKSMETHODE	8
4.1	Gebouwbewonende vleermuizen	8
4.2	Gierzwaluw	9
4.3	Huismus	10
5	RESULTATEN	11
5.1	Vleermuizen	11
5.2	Gierzwaluw	14
5.3	Huismus	15
6	CONCLUSIE EN ADVIES	16
7	LITERATUURLIJST	17
7.1	Referenties	17
7.2	Overige geraadpleegde bronnen	17

1 INLEIDING

In opdracht van Azora is door Buro Ontwerp & Omgeving een nader ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de locatie bekend als De Bettekamp te Varsseveld. De initiatiefnemer is voornemens de bestaande bebouwing te slopen en een hernieuwd woonzorgcentrum te realiseren met ruimere zorgappartementen.

Het nader ecologisch onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan natuurtoets die Buro Ontwerp & Omgeving op 21 februari 2022 in het projectgebied heeft uitgevoerd. Hieruit kwam naar voren dat de projectlocatie geschikt is als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen, gierzwaluw en huismus. Er is daarom nader onderzoek gedaan om vast te stellen of er verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig zijn.

De volgende vragen staan centraal in het onderzoek:

- Zijn gebouwbewonende vleermuizen, gierzwaluw en huismus in het projectgebied aanwezig?
- Wat is de functie van het projectgebied voor deze soorten?
- Moet er een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) worden aangevraagd?
- Moeten er mitigerende en compenserende maatregelen worden genomen?

In het voorliggende rapport worden achtereenvolgens het projectgebied (hoofdstuk 2), de resultaten uit de quickscan (hoofdstuk 3), de onderzoeksmethode (hoofdstuk 4), de resultaten van het nader onderzoek (hoofdstuk 5) en de conclusie en het advies (hoofdstuk 6) beschreven.

2 PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN

2.1 Beschrijving projectgebied

Het projectgebied is gelegen in het westen van de kern van Varsseveld. De locatie bestaat uit de bebouwing van woonzorgcentrum De Bettekamp, een vrijstaand woonhuis met een naastgelegen schuur, gazons, enkele bosschages en een aantal vrijstaande bomen. Het projectgebied is gelegen in een woonmilieu met enkele kleine bedrijven, een apotheek, een huisartsenpraktijk en een parkje (figuur 1).

Figuur 1. Luchtfoto van het projectgebied aan De Bettekamp (rood kader).

2.2 Algemene constatering

De bebouwing van woonzorgcentrum De Bettekamp bestaat uit drie gebouwen die onderling verbonden zijn. Hierin bevinden zich 81 zorgappartementen waar zorg wordt geboden aan 84 cliënten. Daarnaast bevindt er zich ook een vrijstaande woning met naastgelegen schuur in het projectgebied en zijn er enkele groenperkjies, houtopstanden en vrijstaande bomen aanwezig. Hiertussen bevinden zich berk, acacia en zomereik. Er werden geen aquatische elementen in het projectgebied aangetroffen.

2.3 Geplande werkzaamheden

De bestaande bebouwing dient te worden gerenoveerd, maar dit is in verband met de bouwstructuur niet mogelijk. De initiatiefnemer is daarom voornemens de bestaande bebouwing te slopen en hiervoor een hernieuwd woonzorgcentrum te realiseren met ruimere zorgappartementen.

3 RESULTATEN QUICKSCAN

Op 21 februari 2022 is in het projectgebied een quickscan natuurtoets uitgevoerd. Uit de quickscan blijkt dat er meer informatie benodigd was om de sloop van de bebouwing volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming. Hieronder worden deze resultaten nog eens kort besproken.

3.1 Gebouw- en boombewonende vleermuizen

Tijdens het veldbezoek werd een voor boombewonende vleermuizen geschikte acacia aangetroffen en zijn potentiële invliegopeningen waargenomen rondom de twee grote gebouwen die tot het woonzorgcentrum behoren en de vrijstaande woning met de naastgelegen schuur. Daarnaast hebben de werkzaamheden ook effect op het gebouw dat grenst aan de westzijde van het projectgebied. Het aangrenzende deel van dit gebouw beschikt hier over een spouwmuur die via open stootvoegen toegankelijk is voor vleermuizen. Verblijfsplaatsen van vleermuizen kunnen daarom aanwezig zijn. Alle vleermuissoorten vallen onder de Habitatrichtlijn en zijn beschermd volgens artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor is het verboden om de soorten opzettelijk te doden of vangen (artikel 3.5 lid 1 Wnb), opzettelijk te verstoren (artikel 3.5 lid 2 Wnb) of de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of vernielen (artikel 3.5 lid 4 Wnb). De sloop van de bebouwing zou kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming als deze als verblijfplaats fungeren voor vleermuizen. De aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing moet daarom nader worden onderzocht. Indien het noodzakelijk is om de acacia met diepe groeven te kappen is ook nader onderzoek nodig naar boombewonende vleermuizen.

NB: De acacia blijft behouden waardoor nader onderzoek niet noodzakelijk is. De nabijgelegen bebouwing is echter wel onderzocht en vanaf twee observatiepunten is ook de acacia zichtbaar. Indirect is deze boom daarom toch meegenomen in het onderzoek.

3.2 Kleine marterachtigen

Van de bunzing, hermelijn en wezel is de aanwezigheid in het projectgebied niet uit te sluiten. Indien de houtopstanden in het noorden van het projectgebied worden verwijderd en de twee konijnenholen worden beschadigd kunnen negatieve effecten op de kleine marterachtigen niet worden uitgesloten. De bunzing, hermelijn en wezel zijn nationaal beschermd (artikel 3.10 Wnb) en zijn in de provincie Gelderland niet vrijgesteld. Hierdoor is het verboden om de soorten opzettelijk te storen, vangen of doden en hun vaste rust- of verblijfplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen. Nader onderzoek naar de kleine marterachtigen is noodzakelijk indien de voorgenoemde elementen worden verwijderd.

NB: De houtopstanden in het noorden van het projectgebied blijven behouden. Er is daarom geen nader onderzoek uitgevoerd naar de kleine marterachtigen.

3.3 Gierzwaluw

Tijdens het veldbezoek zijn potentiële invliegopeningen aangetroffen rondom het grote gebouw van het woonzorgcentrum en in de vrijstaande woning. De voorgenoemde bebouwing is daarom geschikt als nestlocatie. De gierzwaluw wordt beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming en zijn nest is jaarrond beschermd. Hierdoor is het verboden om de soort opzettelijk te storen, vangen of doden en de nestlocaties opzettelijk te beschadigen of vernielen. De sloop van de bebouwing zou kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming als deze als nestplaats fungeert voor de gierzwaluw. De aanwezigheid van de gierzwaluw moet daarom nader worden onderzocht.

3.4 Huismus

Tijdens het veldbezoek zijn potentiële invliegopeningen rondom het grote gebouw van het woonzorgcentrum en in de vrijstaande woning. De voorgenoemde bebouwing is daarom geschikt als nestlocatie. De huismus wordt beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor is het verboden om de soort opzettelijk te storen, vangen of doden en de nestlocaties opzettelijk te beschadigen of vernielen. De sloop van de bebouwing zou daarom kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming als deze als nestplaats fungeert voor de huismus. De aanwezigheid van de huismus moet daarom nader worden onderzocht.

3.5 Algemene soorten

Het kan zijn dat er tijdens de werkzaamheden algemene diersoorten op het perceel voorkomen. Bij het uitvoeren van werkzaamheden moet de algemene zorgplicht in acht worden genomen (artikel 1.11 Wnb). Handelingen die nadelige effecten hebben moeten zoveel mogelijk worden voorkomen. Indien dit niet mogelijk is moeten maatregelen worden genomen om negatieve effecten te beperken of ongedaan te maken. Overigens moeten de werkzaamheden plaatsvinden buiten het vogelbroedseizoen omwille de aanwezigheid van algemene broedvogelsoorten.

4 ONDERZOEKSMETHODE

4.1 Gebouwbewonende vleermuizen

Het nader onderzoek naar vleermuizen werd uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021).

De onderzoeksmethoden van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis werden aangehouden, waarbij ook andere vleermuissoorten konden worden aangetoond. Dit houdt in dat de volgende onderzoeken werden uitgevoerd in de periode 15 mei t/m 1 oktober (BIJ12, 2017^a):

- Kraamverblijven: Twee onderzoeksrondes (15 mei - 15 juli) met een tussenperiode van minimaal tien dagen, waarbij minimaal één onderzoeksrunde moet plaatsvinden in juni;
- Zomerverblijven: Twee onderzoeksrondes (15 mei - 15 juli) met een tussenperiode van minimaal tien dagen, waarbij één onderzoeksrunde gecombineerd kan worden uitgevoerd met een onderzoek naar kraamverblijven;
- Paarverblijven: Twee onderzoeksrondes (15 aug - 1 okt) met een tussenperiode van minimaal tien dagen, waarbij één onderzoeksrunde rond middernacht moet worden uitgevoerd.
- Massawinterverblijven (alleen woonzorgcentrum): Twee onderzoeksrondes (1 aug - 10 sep) met een tussenperiode van minimaal tien dagen. Dit onderzoek werd gecombineerd uitgevoerd met het onderzoek naar paarverblijven.

De veldbezoeken werden uitgevoerd onder omstandigheden die gunstig zijn voor het waarnemen van vleermuizen. De temperatuur was bij alle veldbezoeken tenminste 7°C, de windsnelheid lag onder de 5 Bft. en er viel geen neerslag.

Tabel 1. Gegevens vleermuisonderzoek

Type onderzoek	Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Inventariseranten
Zomer	16-05-2022	03:35 - 05:35	15	OZO2	Bewolking 20% en droog	J. Metselaar D. Lukkezen J. van Dijk M. Grishchenko M. Corporaal W. Adriaens M. Meyboom T. Werner M. Hendriksen I. Bouwknecht
Zomer Kraam	07-06-2022	21:50 - 23:50	17 - 15	W2 - 0	Bewolking 60% en droog	J. Metselaar D. Lukkezen J. van Dijk L. Toussaint M. Corporaal W. Adriaens S. Vroom

						J. Heida M. Hendriksen I. Bouwknecht
Zomer Kraam	07-07-2022	21:55 - 23:55	16 - 14	NW3	Bewolking 75% en droog	J. Metselaar D. Lukkezen J. van Dijk M. Corporaal W. Adriaens S. Vroom J. Heida T. Werner M. Hendriksen I. Bouwknecht
Paar Massawinter	20-08-2022	00:00 - 02:00	19 - 18	WNW2 - NW1	Bewolking 30% en droog	J. Metselaar D. Lukkezen J. van Dijk T. Werner I. Bouwknecht
Paar Massawinter	10-09-2022	00:00 - 02:00	15 - 14	Z1 - Z2	Bewolking 10 - 70% en droog	J. Metselaar D. Lukkezen M. Grishchenko W. Adriaens S. Vroom

De onderzoeken werden uitgevoerd met behulp van vleermuisdetectors (Batlogger M, Batlogger M2 en/of Pettersson D200) waarmee ultrasone geluiden van vleermuizen geluiden van vleermuizen hoorbaar werden gemaakt voor het menselijk oor.

4.2 Gierzwaluw

Het nader onderzoek naar de gierzwaluw werd uitgevoerd tussen 15 mei en 15 juli, wanneer gierzwaluwen gebruik maken van de nestlocaties. In deze periode werden er drie veldbezoeken worden afgelegd met een tussenperiode van tenminste tien dagen. Hiervan vond minimaal één van de veldbezoeken plaats tussen 20 juni en 7 juli. Dat is de periode dat er jongen aanwezig zijn. De inventarisaties werden uitgevoerd tussen 21:00 en 22:30 conform de *'Toelichting aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming (Wnb), Hoofdstuk 3 soorten'* van provincie Gelderland (Provincie Gelderland, 2021).

Tabel 2. Gegevens onderzoek naar de gierzwaluw.

Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Inventariserenden
07-06-2022	20:50 - 22:30	17	W2	Bewolking 60% en droog	J. Metselaar J. van Dijk L. Toussaint W. Adriaens S. Vroom

					M. Hendriksen I. Bouwknecht
22-06-2022	21:00 - 22:30	23	NNO3	Bewolking 0% en droog	J. Metselaar D. Lukkezen M. Corporaal I. Bouwknecht T. Werner
07-07-2021	20:55 - 22:30	16	NW3	Bewolking 75% en droog	J. Metselaar D. Lukkezen J. van Dijk T. Werner M. Hendriksen

4.3 Huismus

Het nader onderzoek naar de huismus werd uitgevoerd tussen 1 april en 15 mei conform het kennisdocument van BIJ12. In deze periode werden twee veldbezoeken afgelegd met een tussenliggende periode van minimaal tien dagen. Gedurende één uur werd gekeken of er zingende mannetjes aanwezig zijn en of er gebruik wordt gemaakt van invliegopeningen naar nestlocaties (BIJ12, 2017^b).

Tabel 3. Gegevens onderzoek naar de huismus.

Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Inventariseranten
12-04-2022	11:20 - 12:30	15 - 18	ZO3	Bewolking 10% en droog	J. Metselaar D. Lukkezen
25-04-2022	09:30 - 11:30	7	NO3	Bewolking 100% en droog	J. van Dijk

5 RESULTATEN

5.1 Vleermuizen

Eerste veldonderzoek (zomerverblijven)

Het eerste vleermuisonderzoek werd uitgevoerd in de vroege ochtend van 16 mei 2022. Tijdens het veldbezoek werden er drie zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen vastgesteld. Hiervan vlogen er twee exemplaren in onder de dakrand aan de noordzijde van het grote gebouw (04:57 en 05:01) en één exemplaar onder de dakrand aan de noordwestzijde van het grote gebouw (05:11). Los van de gewone dwergvleermuis werd op vijf van de tien observatiepunten een waarneming gedaan van een passerende laatvlieger, allen in de periode 04:04 - 04:34. Er was echter geen sprake van binding met de onderzochte bebouwing.

Figuur 2. Locaties waar gewone dwergvleermuizen invlogen tijdens het veldbezoek van 16 mei 2022 (gele pijlen). Onder de dakrand van de linker afbeelding werden twee zomerverblijven vastgesteld (coördinaat: 51.94374, 6.45357) en onder de dakrand van de rechter afbeelding werd één zomerverblijf vastgesteld (coördinaat: 51.94401, 6.45328). De verblijfplaatsen bevinden zich aan de noord- en noordwestzijde van het grote gebouw.

Tweede veldonderzoek (zomer- en kraamverblijven)

Het tweede vleermuisonderzoek werd uitgevoerd in de avond van 7 juni 2022. Tijdens het veldbezoek werden er twee zomerverblijfplaatsen van een gewone dwergvleermuis vastgesteld. Hiervan vloog het eerste exemplaar uit om 22:13 langs een spleet aan de oostzijde van het grote gebouw. Het tweede exemplaar vloog uit om 22:33 onder de dakrand aan de noordwestzijde van het grote gebouw. Dit betreft dezelfde locatie als bij de ochtendronde van 16 mei. Los van de waargenomen verblijfplaatsen was de vleermuisactiviteit op zeven van de tien observatiepunten echter matig tot zeer matig te noemen. Een uitzondering hierop waren de west- en oostzijde van het grote gebouw en het observatiepunt rond de vrijstaande woning. Op deze locaties werden geregeld passerende en kort foeragerende gewone dwergvleermuizen vastgesteld. Verder werden twee laatvliegers waargenomen langs de houtsingel langs de westrand van het projectgebied en werden zo nu en dan waarnemingen gedaan van een laatvlieger in de omgeving van de vrijstaande woning. Deze toonde echter geen binding met dit gebouw. Ook werd twee keer een overvliegende rosse vleermuis vastgesteld, namelijk om 23:22 en 23:30 en respectievelijk aan de west- en oostzijde van het projectgebied.

Figuur 3. Locatie waar een gewone dwergvleermuis uitvloog tijdens het veldbezoek van 7 juni 2022 langs de randen van het overstek (gele pijl). Deze verblijfplaats bevindt zich aan de oostzijde van het grote gebouw.

Derde vleermuisonderzoek (zomer- en kraamverblijven)

Het derde vleermuisonderzoek werd uitgevoerd in de avond van 7 juli 2022. Tijdens dit veldbezoek werden er geen uitvliegende vleermuizen vastgesteld. De eerste waarneming betrof die van een gewone dwergvleermuis (22:13) aan de noordzijde van het grote gebouw. Al met al was de vleermuisactiviteit echter matig te noemen. Op alle observatiepunten werden slechts enkele passerende gewone dwergvleermuizen vastgesteld en alleen op de observatiepunten aan de west- en noordzijde van het grote gebouw vond korte tijd foerageergedrag plaats. Ten slotte werd er één waarneming gedaan van een ruige dwergvleermuis, om 23:22. Deze passeerde eveneens aan de noordzijde van het grote gebouw, maar toonde geen binding met de bebouwing in het projectgebied.

Vierde veldonderzoek (paar- en massawinterverblijven)

Het vierde vleermuisonderzoek werd uitgevoerd in de nacht van 20 augustus 2022. Tijdens dit veldbezoek werden er vier baltsende mannetjes van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Hiervan werden er drie buiten de begrenzing van het projectgebied waargenomen en heeft er één betrekking op het projectgebied. Dit exemplaar baltste ter hoogte van de noordwestelijke hoek van het grote gebouw. Verder is er geen indicatie dat er een massawinterverblijfplaats aanwezig is. Er worden namelijk geen gevels aangetikt en er vindt geen zwermgedrag plaats. Van de overige vleermuissoorten werd alleen twee keer een passerende laatvlieger waargenomen. Deze soort toonde geen binding met de onderzochte bebouwing.

Vijfde veldonderzoek (paar- en massawinterverblijven)

Het vijfde vleermuisonderzoek werd uitgevoerd in de nacht van 10 september 2022. De vleermuisactiviteit was zeer matig met slechts drie keer een passerende ruige dwergvleermuis. Er werd geen baltsactiviteit vastgesteld en er werden geen massawinterverblijven aangetroffen.

Toetsing Wet natuurbescherming

De ontwikkeling zal tot gevolg hebben dat er vier zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verdwijnen. Daarnaast is er één baltsend mannetje aangetroffen dat dusdanig dicht bij de bebouwing baltste dat niet kan worden uitgesloten dat er sprake is van een paarverblijf (figuur 4). Hierdoor dient te worden uitgegaan van vier zomerverblijven en één paarverblijf in het grote gebouw. In de overige gebouwen en de acacia met diepe groeven werden geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Verder zijn er geen kraamverblijfplaatsen en massawinterverblijven in het projectgebied aanwezig.

Figuur 4. Aangetroffen zomerverblijven (gele stippen) en baltse mannetjes (blauwe omcirkelde vlakken) van de gewone dwergvleermuis.

5.2 Gierzwaluw

Eerste gierzwaluwonderzoek

Het eerste gierzwaluwonderzoek vond plaats in de avond van 7 juni 2022. Tijdens het onderzoek werden alleen hoog overvliegende gierzwaluwen waargenomen. Het maximale aantal gierzwaluwen dat tegelijk in de lucht aanwezig was betrof drie exemplaren (21:43). Geen van de aanwezige gierzwaluwen toonde binding met de onderzochte bebouwing en er werden geen nestlocaties vastgesteld.

Tweede gierzwaluwonderzoek

Het tweede gierzwaluwonderzoek vond plaats in de avond van 22 juni 2022. Tijdens dit onderzoek werden er boven het projectgebied maximaal zes exemplaren tegelijk waargenomen (21:41). Wederom ging het alleen om overvliegende exemplaren en er werden geen nestlocaties geconstateerd. Gierzwaluwen toonden wel binding met woonhuizen in de omgeving van de Oranjestraat en Rusthuisweg. Hier worden duikvluchten gemaakt, maar gezien de afstand tot het projectgebied kon niet worden vastgesteld waar zich precies de nestlocaties bevinden.

Derde gierzwaluwonderzoek

Het derde gierzwaluwonderzoek vond plaats in de avond van 7 juli 2022. De gierzwaluwactiviteit was op deze avond zeer matig en er werden boven het projectgebied maximaal twee exemplaren tegelijk waargenomen (21:17). Er werden geen nestlocaties vastgesteld.

Toetsing Wet natuurbescherming

De ontwikkeling heeft geen gevolgen voor de gierzwaluw. Er werden geen nestlocaties aangetroffen.

5.3 Huismus

Voor het onderzoek naar de huismus werden twee veldbezoeken afgelegd. Deze vonden plaats op 12 april en 25 april 2022. Bij zowel het eerste als het tweede locatiebezoek werden er geen nestlocaties van huismussen aangetroffen in de bebouwing van het projectgebied. Vlak buiten het projectgebied werden wel enkele nestlocaties aangetroffen. Zo werd bij het eerste veldbezoek een nestlocatie aangetroffen op de Rustenhuisweg 3a. De nestlocatie bevindt zich onder de voorste rij dakpannen aan de zuidzijde van het woonhuis. Bij het tweede huismusonderzoek werden twee nestlocaties vastgesteld buiten de begrenzing van het projectgebied. Deze bevonden zich op De Egge 42 en De Egge 44. Het projectgebied maakt geen deel uit van de essentiële functionele leefomgeving van in de omgeving broedende huismussen. Negatieve effecten op de huismus kunnen daarom worden uitgesloten.

Toetsing Wet natuurbescherming

De ontwikkeling heeft geen gevolgen voor de huismus. Er werden geen rust- of nestlocaties aangetroffen en er zijn geen groenvoorzieningen in het projectgebied aanwezig die behoren tot de essentiële functionele leefomgeving.

6 CONCLUSIE EN ADVIES

Buro Ontwerp & Omgeving heeft in opdracht van Azora een nader ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de locatie bekend als De Bettekamp te Varsseveld. Het onderzoek vond plaats naar aanleiding van de voorgenomen sloop van de bestaande bebouwing en de realisatie van een hernieuwd woonzorgcentrum met ruimere zorgappartementen. In onderstaande tabel staat een samenvatting van de resultaten. Bij aanwezigheid is aangegeven waar deze soort is aangetroffen, welke artikelen van de Wet natuurbescherming (mogelijk) worden overtreden en welke vervolgstappen ondernomen moeten worden.

Tabel 4. Samenvatting van de resultaten en vervolgstappen.

Soort	Aanwezigheid	Locatie	Wnb-artikel	Vervolgstep
Gewone dwergvleermuis	4 zomerverblijven en 1 paarverblijf	Grote gebouw	Artikel 3.5 lid 2 en 4	• Activiteitenplan • Ontheffing Wnb
Overige vleermuissoorten	-	-	-	-
Gierzwaluw	-	-	-	-
Huismus	-	-	-	-

Voor het overtreden van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5 lid 2 en 4 (gewone dwergvleermuis) is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Dit wetsartikel heeft betrekking op het vernietigen van rust- of verblijfplaatsen en het verstoren van soorten. Om de ontwikkeling mogelijk te maken moet daarom een ontheffing worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Ten behoeve van de ontheffingsaanvraag dient een activiteitenplan te worden opgesteld.

Daarnaast is ook artikel 3.5 lid 1 relevant voor deze soort. Dit artikel heeft betrekking op het doden en vangen van soorten. Er is echter geen ontheffing in het kader van de Wnb noodzakelijk indien mitigerende maatregelen worden getroffen en zorgvuldig wordt gehandeld. Dit dient opgenomen te worden in het activiteitenplan.

Algemene diersoorten

Het kan zijn dat er tijdens de werkzaamheden algemene diersoorten in het projectgebied voorkomen. Hierbij dient te allen tijde de algemene zorgplicht in acht te worden genomen (artikel 1.11 Wnb). Daarnaast dient de sloop van de bebouwing plaats te vinden buiten het vogelbroedseizoen omwille van de aanwezigheid van algemene broedvogelsoorten.

7 LITERATUURLIJST

7.1 Referenties

BIJ12 (2017^a). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, Pipistrellus pipistrellus, versie 1.0, juli 2017*. Utrecht, Nederland: BIJ12.

BIJ12 (2017^b). *Kennisdocument Huismus, Passer domesticus, versie 1.0, juli 2017*. BIJ12: Utrecht, Nederland.

Provincie Gelderland (2021). *Toelichting aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming (Wnb), Hoofdstuk 3 soorten*. Arnhem, Nederland: Provincie Gelderland.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) *Vleermuisprotocol 2021, januari 2021*. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl

7.2 Overige geraadpleegde bronnen

Dietz, C. & Kiefer, A. (2016). *Bats of Britain and Europe*. Londen, Verenigd Koninkrijk: Bloomsbury Publishing.

Vogelbescherming Nederland & Stichting Veldonderzoek Flora en Fauna (2007). *Topografische atlas voor flora en fauna van Nederland (1e ed.)*. Papendrecht, Nederland: Mouthaan Grafisch Bedrijf.

